

רע"פ 3590/22 - פלוני נגד מרכז לבריאות הנפש "שער מנשה", מרכז פורום יושבי ראש ועדות פסיכיאטריות

בית המשפט העליון

רע"פ 3590/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבים: 1. מרכז לבריאות הנפש "שער מנשה"
2. מרכז פורום יושבי ראש ועדות פסיכיאטריות

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
בחיפה ב-ע"ו 45369-05-22 מיום 24.5.2022
שניתנה על ידי השופטת א' אלון

בשם המבקש: עו"ד שגיא מלח

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופטת א' אלון) ב-ע"ו 45369-05-22 מיום 24.5.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על החלטת הוועדה הפסיכיאטרית המיוחדת שהתכנסה ביום 17.5.2022 במרכז לבריאות הנפש "שער מנשה" (להלן: הוועדה), אשר החליטה לא לאשר למבקש חופשות.

עמוד 1

2. המבקש מאושפז בכפיה מתוקף צו בית משפט מיום 5.11.2015 על רקע אי כשירותו לעמוד לדין במסגרת הליך פלילי. בתמצית, במהלך שנת 2013, המבקש אושפז במרכז לבריאות הנפש "שער מנשה" בגין פריצה לדירה וביצוע גניבה. בעת שהיה בחופשה אליה יצא בליווי אחיו בשנת 2014, דקר בסכין אדם אחר, ועל כן הוגש נגדו כתב אישום בגין עבירה של ניסיון לרצח בבית המשפט המחוזי בחיפה. על רקע ביצוע עבירה זו, אושפז המבקש בכפיה.

3. ביום 18.1.2022, התקיימה ועדה בעניינו של המבקש אשר קבעה כי ניתן להוציאו לחופשות שמשכן לא יעלה על 4 שעות, אחת לשבועיים, באזור בית החולים "שער מנשה" ובליווי של אחר. החלטה זו התבססה על המסוכנות הנמוכה הנשקפת מהמבקש, לו ולאחרים; על המלצת מנהל המחלקה בבית החולים לאשר בעניינו מתן חופשות; ועל ניסיונות העבר מהתקופה האחרונה אשר "עלו יפה" כלשון הוועדה, בהם המבקש יצא מבית החולים שלוש פעמים לצורך בדיקות רפואיות ושלוש פעמים לצורך התייצבותו בבית המשפט המחוזי, ללא שהיה מאורע חריג.

4. ביום 17.5.2022, התקיימה ועדה נוספת בעניינו של המבקש, אשר החליטה על ביטול חופשותיו בעקבות בריחתו מבית החולים ביום 20.3.2022, דבר אשר הוביל להפסקת חופשותיו על ידי המוסד. צוין, כי אמנם עמדו הנוכחית של מנהל המחלקה בה המבקש מטופל היא לחדש את קיום חופשותיו, עם זאת דומה כי המלצה זו ניתנה קודם זמנה. הוועדה נימקה את החלטתה בהתרשמותה כי המבקש חווה קושי בעמידה בתסכולים ובדחיית סיפוקים אשר באו לידי באופנים שונים, בין היתר בבריחתו מבית החולים, ומכאן שלא ניתן לחדש את יציאתו לחופשות.

5. ערעור המבקש על החלטת הוועדה נדחה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. נקבע כי הוועדה אינה חייבת לקבל את המלצת מנהל המחלקה המהווה כלי עזר למתן החלטה, מהטעם כי שיקולי הוועדה רחבים מאלו של מנהל המחלקה, ותוצאות החלטתה - יש בהן השפעה גם על הציבור הרחב, פרט לעניינו הקונקרטי של המבקש. עוד צוין, כי הכלל הוא שאין לחולה נפש המאושפז בכפיה זכות מוקנית לצאת לחופשות, ולפיכך, משהמבקש יצא מבית החולים ללא אישור והפר את האמון שניתן בו, אין כל מקום להתערב בהחלטת הוועדה.

6. מכאן הבקשה שלפניי.

המבקש הגיש בקשת רשות הערעור ללא ייצוג משפטי, הנפרשת על פני שורות בודדות, בגדרה ביקש ל"שחררו" כלשונו, ולמנות עבורו ייצוג משפטי. לאור עמדת הסנגוריה הציבורית שהונחה לפניי ביום 12.6.2022, הוריתי על מינוי סגור ציבורי לצורך ייצוג המבקש ועל הגשת טיעוניו בכתב.

בא כוח המבקש טען כי בית המשפט המחוזי לא נתן את המשקל הראוי לפרק הזמן בו המבקש היה נתון באשפוז; משך הזמן שנמנע ממנו לצאת לחופשות - למעלה מ-7 שנים; הגדרת מסוכנותו הנמוכה במשך תקופה הארוכה משנה; המלצת מנהל המחלקה בדבר שחרורו לחופשות; וכן העובדה כי עד לפני מספר חודשים, יצא המבקש לחופשות קצרות בליווי ללא שהיה כל אירוע חריג. כן הודגש, כי משעה שהזכות ליציאה לחופשות הוקנתה חלקית למבקש, "אין הצדק וצורך הכרחי" כלשונו, לשלול לו מחדש את הזכות לחופשות, זאת בפרט משלא חל שינוי בהערכת המסוכנות הנשקפת הימנו.

לאור כל אלו, נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בהפעלת שיקול דעתו עת לא איזן נכונה בין מסוכנותו הנמוכה

של המבקש לבין יציאותיו לחופשות בתנאים שהוצעו.

דין והכרעה

7. דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ובמקרים חריגים בלבד בהם מתעוררת שאלה משפטית רחבת היקף החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין או אי צדק מהותי (רע"פ 4789/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (20.7.2022); רע"פ 4642/22 רשיד אל שייך נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.7.2022)). בהינתן אמות מידה אלו, הבקשה שלפניי אינה מצדיקה רשות ערעור "בגלגול שלישי", ודי בכך כדי לדחותה.

8. בנסיבות המקרה דנן, הוועדה המיוחדת דנה ביסודיות הראויה בעניינו של המבקש, וקבעה כי לא ניתן לחדש את יציאתו לחופשות, אף לא בתנאים מגבילים, נוכח אופן התנהלותו, ובכלל זה בריחתו מבית החולים; שיתוף הפעולה החלקי עם מטפלו בחודש שקדם להחלטה, וכן ניסיונו לקטול חיי אדם בעבר. החלטה זו ניתנה בשים לב הוועדה למסוכנותו הנמוכה של המבקש, אשר נשקלה בגדר כלל השיקולים שפורטו לעיל. חזקה אפוא על הוועדה המיוחדת כי שקלה את שיקוליה המקצועיים תוך בחינת כלל ההיבטים הנדרשים, בטרם קיבלה החלטתה (רע"פ 3001/20 פלוני נ' פלוני, פסקה 10 (26.5.2020)).

ואכן, בית המשפט המחוזי בפסק דינו מצא שלא להתערב בהחלטת הוועדה, והעיר כי יידרש פרק זמן ממושך ומשמעותי לחידוש האמון במבקש אשר הביא במעשיו להפרת מידת האמון שניתנה בו, עת בחר לצאת מבית החולים שלא על פי אישור. בקביעות אלו של בית המשפט המחוזי, כמו גם של הוועדה - לא מצאתי להתערב.

9. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ו בתמוז התשפ"ב (25.7.2022).

ש ו פ ט